

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

філологічний факультет

Кафедра зарубіжної літератури, теорії літератури та слов'янської філології

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

Історія зарубіжної літератури (античний період)

обов'язкова

Освітньо-професійна програма **Англійська мова і література та друга іноземна мова**
Спеціальність **035.041 Філологія (германські мови та літератури, перша – англійська)**

Галузь знань **03 Гуманітарні науки**

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

факультет іноземних мов

Мова навчання українська

Розробник: доктор філологічних наук, професор кафедри зарубіжної літератури, теорії літератури та слов'янської філології **Петро Васильович Рихло**

Профайл викладача (-ів) http://philology.chnu.edu.ua/?page_id=286

Контактний тел. 51-86-23, 0953595720

E-mail: p.rychlo@chnu.edu.ua

Сторінка курсу в Moodle <https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=783>

Консультації За попередньою домовленістю

2021-2022 н.р.

1. Анотація дисципліни.

Курс «Історія зарубіжної літератури (античний період)» представляє початковий, перший, етап в розвитку європейських літератур. Даний курс знайомить з розвитком античної літератури, в якій відстежуються сюжети, образи та мотиви, що активно функціонують в різних національних літературах наступних епох. Студенти матимуть змогу познайомитись зі сформованими за античних часів жанрами поезії та драматургії, краще зрозуміти культуру Стародавньої Греції та Риму.

2. Мета навчальної дисципліни.

Метою викладання навчальної дисципліни „Історія зарубіжної літератури (античний період)» є ознайомлення студентів з загальним процесом розвитку європейської літератури на первинному етапі (античний період), його закономірності та особливості, як в окремих країнах, так і в цілому Європі, допомогти усвідомити та опанувати особливості літературних напрямків та течій відповідного історико-культурологічного зрізу.

3. Завдання:

знати:

- періодизацію, еволюцію літератури Античності, зміст рекомендованих художніх творів;
- особливості творчого методу видатних письменників названих періодів, своєрідність їх образних та мовних засобів;

вміти:

- комплексно аналізувати текст, основні образи, визначати тематику, ідейне спрямування, художність;
- орієнтуватися в літературно-критичному дискурсі вітчизняного та зарубіжного літературознавства;
- встановлювати міжлітературні зв'язки;
- орієнтуватися у проблематиці даного розділу історії літератури й оволодіти певними навичками, необхідними для аналізу художніх творів.

Дисципліна «Історія зарубіжної літератури (античний період)» забезпечує досягнення таких загальних компетентностей (ЗК) та з відповідних освітньо-професійних програм:

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 4. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 8. Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК 10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 13. Здатність проведення досліджень на належному рівні.

ФК5. Здатність використовувати в професійній діяльності системні знання про основні періоди розвитку літератури, що вивчається, від давнини до ХХІ століття, еволюцію напрямів, жанрів і стилів, чільних представників та художні явища, а також знання про тенденції розвитку світового літературного процесу та української літератури.

ФК7. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту (залежно від обраної спеціалізації).

ФК9. Усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною (іноземними) мовами.

ФК10. Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний (залежно від обраної спеціалізації) аналіз текстів різних стилів і жанрів.

4. Пререквізити. Відсутні.

5. Результати навчання.

Знання змісту рекомендованих художніх текстів, основних фактів з біографії їх авторів, місця та значення цих текстів в національній і світовій літературі.

Уміння аналізувати основні образи, тематику, ідейне спрямування розглянутих текстів, розуміти художню цінність творів, орієнтуватися в суспільно-історичних обставинах та передумовах, що впливали на літературний процес.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен:

ПР8. Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію мови і літератури, що вивчаються, і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.

ПР13. Аналізувати й інтерпретувати твори української та зарубіжної художньої літератури й усної народної творчості, визначати їхню специфіку й місце в літературному процесі (відповідно до обраної спеціалізації).

ПР16. Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, вміти застосовувати їх у професійній діяльності.

3. Опис навчальної дисципліни

3.1. Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин					Вид підсумкового контролю	
			кредитів	годин	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота		індивідуальні завдання
Денна	1	1	2,5	75	30				45		залік
Заочна	1	1	2,5	75	8				67		залік

3.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма						Заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
	л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 1. Стародавня грецька література												
Тема 1. Антична література та її історико-культурне значення.	5	2				3	5	0,4					4
Тема 2. Грецька міфологія, її зміст, значення. Кульг 12	5	2				3	5	0,4					4

олімпійських богів.												
Тема 3. Героїчний епос „Ліада” й „Одіссея”.	5	2				3	5	0,4				5
Тема 4. Дидактичний епос. Гесіод.	5	2				3	5	0,5				4
Тема 5. Походження драми, виникнення грецького театру.	5	2				3	5	0,5				4
Тема 6. Драматургія трагіка Есхіла.	5	2				3	5	0,4				5
Тема 7. Драматургія трагіка Софокла.	5	2				3	5	0,5				5
Тема 8. Драматургія трагіка Еврипіда.	5	2				3	5	0,5				4
Тема 9. Драматургія комедіографа Арістофана.	5	2				3	5	0,4				4
Тема 10. Література доби еллінізму	5	2				3	5	0,5				4
Тема 11. Література доби римського володарювання.	5	2				3	5	0,5				4
Разом за ЗМ1	55	22				33	55	5				47
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 2. Римська література											
Тема 1. Римська література, її історико-культурне значення та характерні особливості..	3	1				2	3	0,5				3
Тема 2. Рання римська комедія.	3	1				2	3	0,5				3
Тема 3. Римська	4	1,5				2	4	0,5				4

література доби республіки.												
Тема 4. Творчість Вергілія.	3	1,5				2	3	0,5				3
Тема 5. Поетична творчість Горація та Овідія	4	1,5				2	4	0,5				4
Тема 6. Творчість Сенеки. Література пізньої імперії.	3	1,5				2	3	0,5				3
Разом за ЗМ 2	20	8				12	20	3				20
Усього годин	75	30				45	75	8				67

3.2.1. Теми лекційних занять

№	Назва теми
1	Антична література та її історико-культурне значення.
2.	Грецька міфологія, її зміст, значення. Культ 12 олімпійських богів.
3.	Героїчний епос „Іліада” й „Одіссея”.
4.	Дидактичний епос. Гесіод.
5.	Походження драми, виникнення грецького театру.
6.	Драматургія трагіка Есхіла.
7.	Драматургія трагіка Софокла.
8.	Драматургія трагіка Еврипіда.
9.	Драматургія комедіографа Арістофана.
10.	Література доби еллінізму
11.	Література доби римського володарювання
12.	Римська література, її історико-культурне значення та характерні особливості.
13.	Рання римська комедія.
14.	Римська література доби республіки.
15.	Творчість Вергілія.
16.	Поетична творчість Горація та Овідія.
17.	Творчість Сенеки. Література пізньої імперії.

3.2.2. Тематика індивідуальних завдань

№	Назва теми
1	Підготовка рефератів на теми, які визначаються в індивідуальному порядку та стосуються інших аспектів матеріалу, що вивчається, ніж ті, які озвучені на лекціях
2	Ведення читацьких щоденників
3	Аналіз сучасних медіальних ресурсів, присвячених окремим авторам чи темам, також іноземними мовами
4	Перегляд наявних екранізацій та інсценізацій творів

3.2.3. Самостійна робота

№	Назва теми	Год. Стац. / заочн.
Прочитання текстів		
1.	Грецька міфологія	3/4
2.	Гомер „Іліада” й „Одіссея”	3/5
3.	Поема Гесіода „Роботи і дні”	3/4
4.	Трагедії Есхіла “Перси”, “Семеро проти Фів”, “Прометей закутий” та трилогія “Орестея”	4/5
5.	Трагедії Софокла “Едіп-цар”, “Едіп в Колоні”, “Антігона”	4/5
6.	Трагедії Еврипіда “Медея”, “Іпполіт”, “Іфігенія в Авліді”	3/5
7.	Комедії „Ахарняни”, ”Мир”, “Вершники”, “Хмари” Арістофана	3/5
8.	Література доби еллінізму	3/4
9.	“Порівняльні життєписи” Плутарха	3/5
10.	Поема Лукреція „Про природу речей”	3/5
11.	Комедії Плавта і Теренція	3/5
12.	Поема Вергілія „Енеїда”	4/5
13.	„Мистецтво поезії” Горация	3/5
14.	„Любовні елегії” і „Метаморфози” Овідія	3/5
	Всього	45/67

4. Система контролю та оцінювання

4.1. Види та форми контролю

Формами поточного контролю є письмова (тестування) відповідь студента. Формою підсумкового контролю є залік.

4.2. Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та демонстрування результатів навчання є:
- стандартизовані тести.

4.3. Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Загальна кількість балів, яку студент може отримати у процесі вивчення дисципліни впродовж семестру, становить 100 балів, з яких 60 балів студент набирає за поточні види контролю і 40 балів під час підсумкового виду контролю (заліку).

Кількість балів за кожну тему виводиться із суми поточних видів контролю (за виконання тестових завдань). Кількість балів за модуль дорівнює сумі балів, отриманих за теми даного модуля. Максимальна кількість балів складає: за 1 модуль – 30 балів; за 2 модуль – 30 балів.

Критерії оцінювання поточного контролю (за самостійною роботою)

Кількість правильних відповідей	Кількість балів
---------------------------------	-----------------

4	4
3	3
2	2
1	1

Критерії оцінювання модульного тесту (за лекційними темами)

Кількість правильних відповідей	Кількість балів
14	14
13	13
12	12
11	11
10	10
9	9
8	8
7	7
6	6
5	5
4	4
3	3
2	2
1	1

Критерії оцінювання підсумкового тесту (залік)

Кількість правильних відповідей	Кількість балів
40	40
39	39
38	38
37	37
36	36
35	35
34	34
33	33
32	32
31	31
30	30
29	29
28	28
27	27
26	26
25	25
24	24
23	23
22	22
21	21
20	20
19	19
18	18
17	17
16	16
15	15
14	14
13	13
12	12
11	11
10	10
9	9
8	8
7	7
6	6
5	5
4	4
3	3
2	2
1	1

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90-100)	відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
Задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незадовільно	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим повторним курсом

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота																	Кількість балів (залік)	Сумарна к-ть балів
Змістовий модуль №1											Змістовий модуль № 2							
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T1	T2	T3	T4	T5	T6	40	100
1	2	3	2	1	2	1	2	2	2	2	3	4	3	3	3	4		

T1, T2 ... T 11 – теми змістових модулів.

4.4. Визнання результатів навчання, здобутих у неформальній освіті.

Згідно з «Положенням про взаємодію формальної та неформальної освіти, визнання результатів навчання (здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти, в системі формальної освіти) у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича (протокол №10 від 28 жовтня 2019 року)», у випадку, коли студент/ка пройшов/-ла курс неформальної освіти (тренінги; семінари / вебінари, освітні й практичні курси, літні / зимові школи, в тому числі он-лайн), тематика якого збігається з темою (темами) курсу «Історія зарубіжної літератури (Античний період)», і має відповідний сертифікат, він/вона може представити результати засвоєних знань у вигляді презентації-доповіді. У разі успішної демонстрації, що доводить поглиблення і розширення теми / тем курсу, студент/ка може отримати від 1 до 4 балів, які будуть додані до оцінки відповідного модульного контролю.

5. Рекомендована література

5.1. Базова (основна)

1. Антична література : навч. посіб. 2-ге вид., розшир. та доповн / Ю. І. Ковбасенко. Київ: Київський університет імені Бориса Грінченка, 2012. 248 с
2. Европейская поэтика от Античности до эпохи Просвещения: Энциклопедический путеводитель. Москва: Intrada, 2010. 512 с. .
3. Кун М.А. Легенди і міфи Стародавньої Греції / пер. з рос., передм., прим., шк. міфолог. слов. Ю. Іванченка ; обкл. С. Железняк. Київ : Школа, 2008. 447 с.
4. Пащенко В. І., Пащенко Н.І. Античнallітература. Київ: Либідь, 2001. 718 с.
5. Шалагінов Б.Б. Зарубіжна література: Від античності до початку ХІХ ст. : іст.-естет. нарис. – 3-те вид., випр. Київ: Києво-Могилянська академія, 2013. 368 с.

5.2. Допоміжна

1. Антична література. Греція. Рим. Хрестоматія /упоряд.: Михед Т.В., Якубіна Ю.В. Київ: Центр навчальної літератури, 2006. 952 с.
1. Барышников П.Н. Миф и метафора: Лингвофилософский подход. Санкт-Петербург: Алетейя, 2010. 216 с.
2. Гийу А. Византийская цивилизация / пер. с фр. Д. Лоевского; предисл. Р. Блока. Екатеринбург: У-Фактория, 2005. 552 с.
3. Драненко Г.Ф. Міф як форма сенсу та сенс форми. Міфокритичне прочитання творів Б.-М. Кольтеса : монографія. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2011. 440 с.
4. Карельский А.В. Метаморфозы Орфея: Беседы по истории западных литератур. Вып. 3.: Немецкий Орфей / сост. А.Б. Ботникова, О.Б. Вайнштейна. Москва: Рос. Гос. ун-т, 2007. 608 с.
5. Макар І. Лонг і його роман «Дафніс і Хлоя» : монографія. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2010. 424 с.
6. Содомора А. Жива античність. Львів: Срібне слово, 2009. 184 с.
7. Султанов Ю.І. У світі античної літератури: Посібник для вчителя. Харків: Веста: Ранок, 2002. 112 с.
8. Ярхо В.Н. Семь дней в афинском театре Диониса. Москва: Лабиринт, 2004. С. 106-184.
9. Rychlo P. Transatlantischer Odysseus des XX. Jahrhunderts. Über Alfred Gong. In: Zwischenwelt. Zeitschrift für Kultur des Exils und des Widerstands (Wien). – 33. Jg., Nr. 1-2, Mai 2016, S. 5-8.

6. Інформаційні ресурси

1. <http://www.nbu.gov.ua>
2. <http://chtyvo.org.ua>
3. www.academia.edu